

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
17889000

Uw brief van
20 november 2019

Bijlagen
1

Datum 27 januari 2020

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Kuzu (DENK) over
achterstandsscholen die zich bevinden in fijnstofgebieden

Hierbij zend ik u, mede namens de minister voor Medische Zorg en Sport, het
antwoord op de vragen van het lid Kuzu (DENK) over achterstandsscholen die zich
bevinden in fijnstofgebieden

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met
kenmerk 2019Z22619.

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Kuzu (DENK) over achterstandsscholen die zich bevinden in fijnstofgebieden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media en de minister voor Medische Zorg en Sport inzake achterstandsscholen die zich bevinden in fijnstofgebieden (ingezonden d.d. 20 november 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht "Onderzoek: de lucht is vuiler op achterstandsscholen"? 1)

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met het begrip 'fijnstofschole'?

Dit begrip heb ik gelezen in het artikel van OneWorld en De Groene Amsterdammer, maar verder gebruik van deze term is mij niet bekend. Het lijkt te gaan om scholen die gevestigd zijn in een 'fijnstofzone', een term uit het artikel die gebruikt wordt voor gebieden die onder de Amsterdamse Richtlijn gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit vallen. Deze richtlijn wijkt af van het landelijke Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit, doordat het besluit zich beperkt tot locaties waar de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit worden overschreden. Beide richtlijnen hebben alleen betrekking op nieuwe locaties en substantiële uitbreidingen van bestaande locaties, en hebben geen betrekking op bestaande bestemmingen. Landelijk wordt niet gesproken van 'fijnstofzones' en ook niet van 'fijnstofschole'.

Vraag 3

Wat vindt u ervan dat de ouders van kinderen die op een dergelijke fijnstofschole zitten, niet weten dat er sprake is van een fijnstofprobleem?

Er zijn mij geen gegevens bekend over de kennis van fijnstofproblematiek bij ouders. Informatie over de luchtkwaliteit per gebied wordt door het RIVM jaarlijks gepubliceerd in de vorm van luchtkwaliteitskaarten. Deze kaarten worden als onderdeel van de Atlas Leefomgeving gepubliceerd.¹ Het onderwerp krijgt zeker bestuurlijke aandacht. Op gemeentelijk niveau uit dit zich bijvoorbeeld in de Amsterdamse Richtlijn gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de basisschole die in een fijnstofgebied gelegen zijn, voorlichting dienen te geven aan de ouders van kinderen over de gevaren van fijnstof en de manieren waarop de schole hiermee omgaat?

Ik vind het belangrijk dat de luchtkwaliteit rondom schole goed is. Schole zijn hier niet altijd van op de hoogte en kunnen daarom ouders niet goed informeren. Het is aan gemeenten om scholebesturen te informeren over de luchtkwaliteit en gezondheidseffecten, en maatregelen te treffen om blootstelling aan lokale bronnen te verminderen.

Vraag 5

---

¹ <https://www.atlasleefomgeving.nl>.

Deelt u de mening dat het bewustzijn van de gevaren van fijnstof voor kinderen op scholen en bij schoolbesturen laag is? Zo ja, welke maatregelen wilt u dan nemen om dit probleem op te lossen? Zo nee, waar baseert u dit op?

Onze referentie
17889000

Het is mij niet bekend in hoeverre schoolbesturen op de hoogte zijn van de gevaren van fijnstof. De expertise over de gezondheidseffecten van luchtkwaliteit is belegd bij de regionale GGD'en. Zij adviseren daarover aan allerlei partijen, waaronder scholen.

Vraag 6

Bent u bekend met het feit dat bij een op de vijf kinderen met astma in Nederland de ziekte gerelateerd is aan luchtvervuiling door het verkeer en dat in geen enkel ander Europees land dat aantal zo hoog is?

Ja, dit cijfer is afkomstig uit The Lancet Planetary Health.² De Nederlandse score ligt relatief hoog, wat mede veroorzaakt wordt door de hoge bevolkingsdichtheid.

Vraag 7

Deelt u de mening dat de gezondheid van kinderen lijdt onder de onwetendheid en laksheid van de scholen? Zo nee, waarom niet?

Schone lucht is een collectieve opgave. Het kabinet heeft de ambitie om, samen met decentrale overheden, de luchtkwaliteit voor iedereen te verbeteren; dus ook bij scholen. Deze doelstelling is opgenomen in het Schone Lucht Akkoord.³ Het Schone Lucht Akkoord streeft naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit waarbij wordt toegewerkt naar de WHO advieswaarden in 2030. Doel van het akkoord is minimaal 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen te realiseren in 2030 ten opzichte van 2016.

Vraag 8

Erkent u schone lucht als een individueel recht voor iedereen?

Zie antwoord onder vraag 7.

Vraag 9

Bent u bekend met het bericht dat 16 van de 26 fijnstofschole in Amsterdam "achterstandsschole" zijn? Zo ja, wat vindt u ervan dat het probleem onevenredig veel "achtergestelde" kinderen treft?

Er bestaan in Nederland onderwijsachterstanden. Gemeenten en scholen kunnen aanspraak maken op rijks gelden om onderwijsachterstanden tegen te gaan. Op basis van de onderwijsachterstandenindicator van het CBS ontvangt ongeveer de helft van de basisschole in Nederland hier in meer of mindere mate geld voor.

Uit navraag bij de Gemeente Amsterdam is gebleken dat op het moment van het onderzoek vijf basisschole voorzien waren van F9-filters. Onder deze vijf bevonden zich ook schole met een (volgens de CBS onderwijsachterstandenindicator) relatief hoge achterstandscore.

---

² The Lancet Planetary Health (2019) Global, national, and urban burdens of paediatric asthma incidence attributable to ambient NO₂ pollution: estimates from global datasets.

³ Kamerstukken II, 2018-19, 30175 nr. 339.

Vraag 10

Wat is uw reactie op de berichtgeving dat, voordat de gemeente Amsterdam scholen begon te subsidiëren, zeven "achterstandsscholen" in fijnstofzones helemaal geen filtersysteem hadden in hun schoolgebouw, terwijl "niet-achterstandsscholen" wel allemaal een filtersysteem hadden?

Zie antwoord onder vraag 9.

Vraag 11

Deelt u de mening dat de oneerlijke verdeling van de hoeveelheid luchtvervuiling op scholen te maken heeft met de welvaart waarin de kinderen leven? Zo nee, waarom niet?

Zie antwoord onder vraag 9.

Ook de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft budget ter beschikking gesteld aan gemeenten om gezondheidsachterstanden aan te pakken.

Vraag 12

Vindt u dat er sprake is van structurele ongelijkheid als je als grondslag de gezondheidsverschillen neemt? Zo nee, waarom niet?

Zie antwoord onder vraag 9 en 11.

Vraag 13

Bent u bekend met de berichtgeving dat leerlingen van een montessorischool in Amsterdam zich verplicht moeten huisvesten in de "achterstandsschool" de Rosaschool, die zich bevindt in een fijnstofgebied, en dat de gemeente hierdoor een F9-filterinstallatie heeft geïnstalleerd in de Rosaschool, er geldt vrijkomt voor het opknappen van de lokalen, er een subsidie van 70.000 euro voor een nieuw groen plein komt, en dat de gemeente ook het schooldeel van 50.000 euro heeft betaald?

Ja.

Vraag 14

Deelt u de mening dat het een kwalijke zaak is dat bovengenoemde investeringen in de Rosaschool pas gedaan zijn sinds bekend is dat de nieuwe leerlingen van deze montessorischool zich hier zullen vestigen? Zo ja, vindt u dat er sprake is van ongelijke behandeling van leerlingen? Zo nee, waarom niet?

Bij navraag bij de Gemeente Amsterdam is aangegeven dat er plannen in ontwikkeling waren om de Rosaschool op korte termijn te verhuizen naar een andere plek. In afwachting hiervan heeft de school besloten om onderhoud uit te stellen. Op het moment dat duidelijk werd dat de verhuisplannen niet op korte termijn zouden worden gerealiseerd, is alsnog besloten de filters te installeren. Dit viel samen met het besluit om hier leerlingen van de montessorischool tijdelijk te huisvesten.

Vraag 15

Kunt u aan de Kamer doen toekomen wat voor maatregelen er worden genomen bij de bestaande basisscholen die gevestigd zijn in een fijnstofgebied?

Zie antwoord onder vraag 3.

Onze referentie
17889000

Vraag 16

Bent u ervan op de hoogte dat onderhoud aan de filters cruciaal is voor het wegfilteren van ongezond fijnstof en dat een groot deel van de basisscholen helemaal geen onderhoud verricht aan de filters? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

Het is van belang om goed onderhoud te plegen en regelmatig filters te vervangen. De GGD adviseert scholen en gemeenten hier ook over.

Vraag 17

Deelt u de mening dat fijnstoffilters en groene pleinen door het Rijk gefinancierd moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Het past niet in de huidige structuur van het stelsel om scholen en gemeenten specifiek te financieren voor fijnstoffilters en groene pleinen. Het is aan schoolbesturen en gemeenten om zelf een afweging te maken in de inzet van de beschikbare budgetten. Ook hebben verschillende provincies en gemeenten subsidies beschikbaar om groene schoolpleinen te realiseren.

1) <https://www.oneworld.nl/mensenrechten/onderzoek-de-lucht-is-vuiler-op-achterstandsscholen/>